

PROF. DR. AHMET RASİM KÜÇÜKUSTA

A Haber’ de Mehmet Ali Önel tarafından hazırlanıp sunulan “Deşifre” programı ülkemizde içme suları ile ilgili çok mühim sorunlar olduğunu, bu suların yeterince denetlenmediğini ‘net’ olarak ortaya koymuş olması bakımından son derecede önemlidir.

Dileğim bu sayede içme suları ile ilgili meselelerin hükümet ve belediyeler tarafından ciddiyle ele alınması ve bunların giderilerek halka güvenerek içeceği suların ulaştırılmasıdır.

Sağlık Bakanlığı tarafından ilki 28 Temmuz ikincisi ise 3 Ağustos tarihlerinde yapılan açıklamalar bilimsel olmadığı gibi vatandaşları da tatmin edici olmaktan çok uzaktır.

İçme sularının neden uygunsuz olduğu belli değil

Suların ‘uygunsuz’ olmasının ne ifade ettiği belli değildir.

Su birkaç bakımdan uygunsuz olabilir:

BİR: Uygunluk suya mikropların karışmış olmasından kaynaklanabilir.

Eğer öyle ise bu kirlenmeye sebep olan bakteri ve virüsler hangileridir?

İKİ: Uygunluk suyun içinde bulunan minerallerin veya radyoaktif maddelerin fazlalığıyla ilgili olabilir.

Eğer öyleyse bu kirliliğe yol açan mineral ve radyoaktif maddeler hangileridir, miktarları nedir?

ÜÇ: Uygunluğun sebebi suda hiç bulunmaması gereken maddelerin bulunması olabilir.

Eğer öyleyse bu yabancı maddeler nelerdir?

Uygunluk hangi firmalarda dolum tesislerinde hangilerinde damacanalarda?

Açıklamalarda uygunluğun hangi firmalarda dolum tesislerinden hangilerinde damacanalardan kaynaklandığı net olarak anlaşılamamaktadır.

Uygunluğun dolum tesisinde mi damacana veya pet şişelerde mi olduğu önemlidir. Dolum tesisindeki bir uygunluk o firmanın tüm ürünlerinin uygun olmadığı manasına gelir. Sorun denetim dışı kaçak kuyularla ilgili olabilir.

Piyasadaki ürünlerdeki uygunluk, damacanelerin gerektiği gibi temizlenmemesinden kaynaklanabileceği gibi, bu damacanelerin satıcı tarafından firmadan habersiz, iyi temizlenmeden ve/veya uygun olmayan bir kaynaktan doldurulmasıyla da alâkalı olabilir.

Bakanlık bugüne kadar yeterli denetim yapmıyormuş

Bakanlık açıklamaları bugüne kadar dolun tesisleri ve damacanalardan doğru dürüst denetlenmediğini kesin olarak ortaya koyuyor.

Bakanlığın ruhsat verirken sıkı bir denetim yaptığı, daha sonra denetimi firmalara bıraktığı, kendisinin ise üç ayda bir firma tarafından getirilen numuneleri denetlediği, şişelenmiş hiçbir ürünü ise bugüne kadar hiç denetlemediği anlaşılıyor.

Bakanlık su üreticilerini elektronik ortamda her gün denetlemeli, numuneleri kendisi kaynağından almalı ve piyasadaki şişe ve damacaneleri de kontrol etmelidir.

İnsan sağlığını tehlikeye atan firmalara ruhsat iptali yanında ağır cezai yaptırımlar da getirilmelidir.

Damacana sorunsalı

Plastik damacanelerle alakalı pek çok sorun olduğu da görülüyor:

BİR: Plastik damacaneler normalde ortalama 50 defa kullanılması gerekirken, bunların bundan kat be kat fazla, muhtemelen de 'delinene kadar' kullanıldığını anlıyoruz.

Fazla kullanım damacanelerin zedelenmesine, berelenmesine yol açarak temizlenmelerini zorlaştırmaktadır.

İKİ: Plastik damacaneleri vatandaşlar tarafından çok farklı amaçlarla kullanılması, içine

olmayacak maddelerin konması da temizlik sorunları yaratabilir.

ÜÇ: Plastik damacanelerin temizlenmesi sırasında çok fazla miktarda su, deterjan ve dezenfektan kullanılması ve bu işler için enerji sarfiyatı da önemli problemlerdir.

DÖRT: Damacaneler doğru ve tam olarak temizlenmiş olsalar bile bir başka mesele daha vardır.

Bu, plastik damacaneler bisfenol A (BPA) adı verilen bir kimyasal maddeden üretilmesidir.

BPA' nın, çevre kirliliğine sebep olması yanında insan sağlığı üzerine de başta kanser, obezite, diyabet, hormonal bozukluklar olmak üzere pek çok zararları vardır.

Damacanelerin yüksek sıcaklıklara maruz kalması ve zedelenmesi suya geçen BPA miktarını artırmaktadır.

Kaynağından tüketiciye ulaşana kadar 14 derecede bulundurulması gereken plastik damacanelerin ülkemiz şartlarında bu kurala uygun muhafazası imkânsızdır.

Gelelim neticeye

BİR: Bakanlığın bir defalık denetimi yeterli değildir. Dolum tesisleri ve damacana denetimlerine sistematik olarak devam edilmeli ve her denetim sonrası varsa sorunun ne olduğu ve bundan sorumlu firmalar açıklanmalıdır.

İKİ: Tüm vatandaşlara günlük ihtiyaçları olan güvenli içme suyu şehir şebekesi vasıtasıyla ulaştırılmalıdır.

Şehir suyunun tüketiciye içme ve kullanım suyu (bahçe sulama, araba yıkama, ev temizliği gibi) şeklinde ayrı ayrı sunulmasının uygulanabilirliği araştırılmalıdır.

İçme suyu herkes için mümkünse 'bedava' veya 'sudan ucuz' olmalıdır.

ÜÇ: Kaynak suları hem kaynağında hem piyasada satılan ürünlerinde sistemli olarak denetlenmelidir.

DÖRT: Kaynak sularında plastik damacanalardan en kısa sürede vazgeçilmeli, cam damacana ve şişelere geçilmelidir.

Bu gerçekleşene kadar plastik damacanelerin kullanım süre ve sayıları, muhafaza edilme şartları, temizlikleri çok iyi kontrol edilmelidir.

Bu yazının üstüne 'soğuk su içilmeli' ve 'Âmin' denmelidir.

Kaynak: <http://www.ahmetrasimkucukusta.com/>